

Ενημερωτικό Δελτίο

Πρόγραμμα Ψυχοκοινωνικής Παρέμβασης
στην πόλη του Ρεθύμνου

Τεύχος 1 Δεκέμβριος 2013- Ιανουάριος 2014

Το πρόγραμμα Γνωρίζω-Μιλάω-Αλλάζω

Η Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού υλοποιεί Πρόγραμμα ψυχοκοινωνικής παρέμβασης στην πόλη του Ρεθύμνου, με τίτλο «Γνωρίζω, Μιλάω, Αλλάζω» [ΕΣΠΑ MIS 375809] με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βασικό στόχο του προγράμματος, η έναρξη του οποίου πραγματοποιήθηκε το Σεπτέμβριο του 2013, αποτελεί η συνολική ψυχοκοινωνική παρέμβαση και ενίσχυση της κοινωνίας του Ρεθύμνου μέσα από πολύμορφες και πολυεπίπεδες δράσεις και πρωτοβουλίες.

Στα πλαίσια του προγράμματος υλοποιούνται οι εξής ενέργειες:

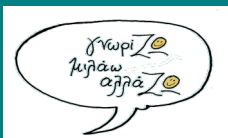
- ⇒ **δράσεις πρόληψης**, που πραγματοποιούνται στο χώρο του σχολείου και απευθύνονται σε εκπαιδευτικούς, γονείς και μαθητές/-ριες του νομού Ρεθύμνου
- ⇒ **κλινικές και διαγνωστικές υπηρεσίες ψυχικής υγείας** για παιδιά και εφήβους και **συμβουλευτικές παρεμβάσεις** σε γονείς και εκπαιδευτικούς στη Μονάδα Ψυχοκοινωνικής Παρέμβασης Παιδιού και Εφήβου.
- ⇒ **δράσεις ευαισθητοποίησης** που απευθύνονται στην ευρύτερη κοινότητα του Ρεθύμνου και έχουν στόχο την προαγωγή της ψυχικής υγείας και την πρόληψη φαινομένων βίας με έμφαση στη σεξουαλική βία κατά των παιδιών και εφήβων είτε αυτή προέρχεται από ενήλικους είτε από ανηλικούς.

Στο τεύχος αυτό:

- Πρόγραμμα Γνωρίζω Μιλάω Αλλάζω.
- Εγκαίνια Μονάδας Ψυχοκοινωνικής Παρέμβασης Παιδιού και Εφήβου.
- Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού (ΙΥΠ) & Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας.
- Ερευνητικά προγράμματα του ΙΥΠ.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το πρόγραμμα Γνωρίζω-Μιλάω-Αλλάζω

(συνέχεια)

Δράσεις πρόληψης στην ομάδα των εκπαιδευτικών.

Στο πλαίσιο των δράσεων πρόληψης πραγματοποιούνται δίωρες συναντήσεις με τους εκπαιδευτικούς των σχολείων που συμμετέχουν στο πρόγραμμα με θεματικούς άξονες:

- ⇒ Ευαισθητοποίηση αναφορικά με μορφές βίας κατά των παιδιών με έμφαση στη σεξουαλική βία και παρουσίαση της έκτασης του φαινομένου στην Ελλάδα και διεθνώς.
- ⇒ Παρουσίαση και αποδόμηση στερεοτυπικών εικόνων και μύθων αναφορικά με το φαινόμενο της σεξουαλικής βίας.
- ⇒ Κατάκτηση βασικών δεξιοτήτων αναφορικά με την ανίχνευση και διαχείριση περιστατικών αποκάλυψης σεξουαλικής βίας από μαθητές.
- ⇒ Σχεδιασμό πλάνου δράσεων σε σενάριο αποκάλυψης σεξουαλικής βίας από μαθητή.
- ⇒ Ανάδειξη θεμάτων, που σχετίζονται με τη σημαντικότητα της σχέσης του εκπαιδευτικού με τους μαθητές/-ριες.

Δράσεις πρόληψης στην ομάδα των γονέων

Σε συνεννόηση με τους Συλλόγους Γονέων και Κηδεμόνων, πραγματοποιείται μια δίωρη συνάντηση με τους γονείς των μαθητών/τριών του σχολείου, κατά την οποία:

- ⇒ Παρέχεται ενημέρωση για τις μορφές κακοποίησης με έμφαση σε ζητήματα σεξουαλικής βίας κατά των παιδιών.
- ⇒ Γίνεται εκτενής αναφορά στην έννοια της γονεϊκότητας και σε ζητήματα ρόλων και ορίων στις σχέσεις
- ⇒ Παρέχονται πρακτικές συμβουλές για την προστασία των παιδιών από τη σεξουαλική βία.
- ⇒ Συζητείται και περιγράφεται η ενδεδειγμένη στάση και αντίδραση των γονιών σε περιπτώσεις υποψίας κακοποίησης των παιδιών.

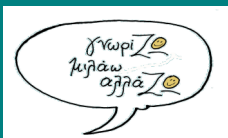
Πρόγραμμα παρέμβασης για μαθητές

Το πρόγραμμα παρέμβασης για μαθητές/-ριες υλοποιείται στην ΣΤ' Δημοτικού, στη Β' Γυμνασίου και στην Α' Λυκείου. Το πρόγραμμα παρέμβασης περιλαμβάνει τους εξής άξονες:

- ⇒ Συζήτηση αναφορικά με θέματα αναγνώρισης και διεκδίκησης βασικών δικαιωμάτων των παιδιών, μέσα από βιωματικές ασκήσεις και δραστηριότητες αλληλεπίδρασης
- ⇒ Αναφορά σε ζητήματα ορίων επικοινωνίας και προσωπικού χώρου.
- ⇒ Παρουσίαση μορφών κακοποίησης, με έμφαση στη σεξουαλική βία κατά των παιδιών και των εφήβων
- ⇒ Συζήτηση αναφορικά με το πού απευθυνόμαστε σε περίπτωση αποκάλυψης αντίστοιχων περιστατικών και ανάδειξη του ρόλου των εμπιστων ενηλίκων.
- ⇒ Ανατροφοδότηση και συζήτηση αναφορικά με το πρόγραμμα παρέμβασης.

Το πρόγραμμα έχει εγκριθεί από τη Διεύθυνση Συμβουλευτικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Εκπαιδευτικών Δραστηριοτήτων του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και έχει σκοπό να συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των παιδιών αλλά και των σχέσεών τους με τους σημαντικούς ενήλικες της ζωής τους.

Το πρόγραμμα Γνωρίζω-Μιλάω-Αλλάζω

(συνέχεια)

Η **Μονάδα Ψυχοκοινωνικής Παρέμβασης παιδιών και εφήβων** λειτουργεί παρέχοντας δωρεάν υπηρεσίες πρόληψης, διάγνωσης, υποστήριξης και θεραπείας σε παιδιά και εφήβους καθώς και συμβουλευτικής σε γονείς και εκπαιδευτικούς.

Συγκεκριμένα η Μονάδα έχει τη δυνατότητα να παρέχει:

- ⇒ Διάγνωση και Αξιολόγηση βάσει παιδοψυχιατρικής και ψυχολογικής εκτίμησης
- ⇒ Θεραπευτικές παρεμβάσεις σε παιδιά, εφήβους σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο.
- ⇒ Συμβουλευτικές παρεμβάσεις σε γονείς/φροντιστές, εκπαιδευτικούς, επαγγελματίες και φορείς της κοινότητας που ασχολούνται με παιδιά.
- ⇒ Δράσεις ευαισθητοποίησης για θέματα ψυχικής υγείας παιδιών και εφήβων.

Η **διεπιστημονική ομάδα** αποτελείται από:

- ✓ 2 Παιδοψυχιάτρους
- ✓ 6 Ψυχολόγους
- ✓ 2 Κοινωνικούς λειτουργούς

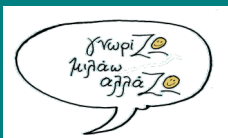
Τα αιτήματα στη Μονάδα υποβάλλονται τηλεφωνικά από τους γονείς/φροντιστές των παιδιών στα εξής τηλέφωνα: **28310 53100 – 53105.**

Η διεύθυνση είναι **Ζαμπελίου 32**, στο κέντρο της πόλης του Ρεθύμνου.

Ιστότοπος: www.gma-ich.gr

E-mail: gma-ich@otenet.gr

Το πρόγραμμα Γνωρίζω-Μιλάω-Αλλάζω

Τα εγκαίνια της Μονάδας Ψυχοκοινωνικής Παρέμβασης

Στις 20 Νοεμβρίου 2013 πραγματοποιήθηκαν τα εγκαίνια της Μονάδας Ψυχοκοινωνικής Παρέμβασης παιδιού και εφήβου στην οδό Ζαμπελίου στο χώρο της Διεύθυνσης Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας που έχει παραχωρηθεί στο Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού από την Περιφερειακή Ενότητα Ρεθύμνου για την υλοποίηση προγράμματος ΕΣΠΑ (MIS 375809) .

Τα εγκαίνια σηματοδότησαν την επίσημη έναρξη λειτουργίας της Μονάδας που λειτουργικά έχει ξεκινήσει από τον περασμένο Σεπτέμβριο.

Στην ομιλία του προς τους καλεσμένους ο κ. **Γιώργος Νικολαΐδης**, Διευθυντής της Διεύθυνσης Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας και Επιστημονικά Υπεύθυνος για το πρόγραμμα παρέμβασης στο Ρέθυμνο, ευχαρίστησε θερμά όλους όσοι συνέβαλαν στην υλοποίηση του προγράμματος και αναφέρθηκε στη μέχρι τώρα πορεία της Πράξης. Επανέλαβε τους στόχους του προγράμματος που συνοψίζονται στην ολοκληρωμένη ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινωνίας του Ρεθύμνου αναφορικά με το ζήτημα της κακοποίησης των παιδιών και εφήβων, στη λειτουργική αναμόρφωση των προσχεδιασμένων δράσεων ύστερα από συνάντηση με τους τοπικούς φορείς το Μάρτιο του 2013 και εν κατακλείδι έκανε αναφορά σε ευρύτερες δράσεις πρόληψης του φαινομένου στην κοινότητα.

Το παρόν στην εκδήλωση έδωσαν η κ. Μαρία Λιονή, Αντιπεριφερειάρχης της Περιφερειακής Ενότητας Ρεθύμνης και ο Δήμαρχος της πόλης κ. Γιώργος Μαρινάκης.

Στην εκδήλωση μας τίμησαν με την παρουσία τους, επίσης, ο Αντιδήμαρχος Παιδείας, κ. Γ. Γεωργαλής, οι Διευθυντές Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ο Διοικητής του Νομαρχιακού Νοσοκομείου Ρεθύμνου, ο Προϊστάμενος του ΚΕΔΔΥ καθώς και πλήθος εκπροσώπων φορέων από τους χώρους της εκπαίδευσης, της υγείας και πρόνοιας, με τους οποίους έχει ήδη ξεκινήσει να υπάρχει συνεργασία στα πλαίσια τόσο των προγραμμάτων πρόληψης όσο και της διασύνδεσης της Μονάδας με τους τοπικούς φορείς.

Το Ινστιτούτο Υγείας Παιδιού

Το Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού, το οποίο υπάγεται και εποπτεύεται από το Υπουργείο Υγείας, ιδρύθηκε το 1965 από το Σπύρο Δοξιάδη και λειτουργεί ως Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου, που ανήκει στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Το Ι.Υ.Π. παρέχει **εξειδικευμένο έργο πρόληψης και δημόσιας υγείας** και αναπτύσσει **ερευνητική και εκπαιδευτική δραστηριότητα** στον τομέα της υγείας του παιδιού.

Η λειτουργία και το βασικό έργο του ΙΥΠ χρηματοδοτούνται από τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Υγείας, ενώ για συγκεκριμένα προγράμματα εξασφαλίζονται πρόσθετοι πόροι από την ΕΕ και άλλους εθνικούς ή διεθνείς οργανισμούς καθώς και από συνεργαζόμενους φορείς ή δωρεές.

Η **Διοικούσα Επιτροπή** του ΙΥΠ είναι 5μελής, ορίζεται από το Υπουργείο Υγείας και έχει την ευθύνη της διοίκησης τόσο σε λειτουργικά όσο και σε επιστημονικά ζητήματα. Σ' αυτή συμμετέχουν τρεις επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους και δύο επιστήμονες-διευθυντές Διευθύνσεων ή Τομέων του ΙΥΠ.

Το **Επιστημονικό Συμβούλιο** αποτελείται από τους διευθυντές Διευθύνσεων και Τομέων του ΙΥΠ, έχει την ευθύνη για την κρίση κάθε επιστημονικού προγράμματος του ΙΥΠ και γνωμοδοτεί προς τη Διοικούσα Επιτροπή για θέματα που άπτονται του επιστημονικού έργου του ΙΥΠ.

Την ευθύνη σε ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας αναφορικά με όλα τα πρωτόκολλα παροχής υπηρεσιών και έρευνας που εφαρμόζονται στο ΙΥΠ έχει η **Επιτροπή Ιατρικής Ηθικής και Δεοντολογίας**.

Στοιχεία επικοινωνίας:
Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού -
Νοσοκομείο Παίδων «Η Αγία Σοφία»
Παπαδιαμαντοπούλου και Θηβών 1
115-27 Αθήνα
www.ich.gr
Τηλέφωνο γραμματείας: 2132037370

Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας
και Κοινωνικής Πρόνοιας

Η Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας

Από το 1977, η Διεύθυνση Οικογενειακών Σχέσεων του Ι.Υ.Π. εφαρμόζει προγράμματα έρευνας, έρευνας- δράσης, εκπαίδευσης επαγγελματιών και παροχής εξειδικευμένων υπηρεσιών με σκοπό τη μελέτη της ενδο-οικογενειακής βίας (ενεργητικής και παθητικής) απέναντι στα παιδιά καθώς και την πρόληψη της θυματοποίησής τους.

Λόγω της εξειδίκευσής της, η Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας από το 1988 λειτουργεί και ως Κέντρο Μελέτης και Πρόληψης της Κακοποίησης - Παραμέλησης (Κέντρο ΚαΠα) σύμφωνα με την υπ' αριθμ 2350/14-11-88 Απόφαση του Υφυπουργού Υγείας και Πρόνοιας.

Πιο συγκεκριμένα, οι στόχοι των πολιτικών ή αλλιώς οι προτεραιότητες που αφορούν στα παιδιά τα οποία υφίστανται βίαιες συμπεριφορές στο οικογενειακό τους περιβάλλον, έχουν οδηγήσει τη συγκεκριμένη Διεύθυνση στη διενέργεια ποσοτικών και ποιοτικών ερευνών, με έμφαση στην πρωτογενή, δευτερογενή και τριτογενή πρόληψη.

Στοιχεία επικοινωνίας:
Φωκίδος 7, 115 26, Αθήνα
τηλ.: 210/7715791
fax: 210/7793648
www.ich-mhsw.gr
e-mail: ich_dos@otenet.gr

Επιδημιολογική Επιτήρηση Κακοποίησης- Παραμέλησης Παιδιών (ΚαΠα-Π) στη βάση ενός Ελάχιστου Συνόλου Δεδομένων (ΕΣΔ) [“Coordinated Response to Child Abuse & Neglect via Minimum Data Set” (Daphne III Programme, DG Justice [JUST/2012/DAP/AG/3250].

Το Πρόγραμμα αποτελεί την προπαρασκευαστική μελέτη που έχει στόχο τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού συστήματος Επιδημιολογικής Επιτήρησης της ΚαΠα-Π στη βάση ενός Ελάχιστου Συνόλου Δεδομένων, με στόχο τη συλλογή έγκυρων και αξιόπιστων στοιχείων τόσο στο εσωτερικό των κρατών όσο και συμβατών μεταξύ τους. Το ΙΥΠ έχει την ευθύνη του συντονισμού στο συγκεκριμένο πρόγραμμα στο οποίο συμμετέχουν άλλες 7 χώρες, Βέλγιο, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Ελβετία, Ιταλία, Ρουμανία.

Τα διαθέσιμα δεδομένα για την κακοποίηση και παραμέληση παιδιών (ΚαΠα-Π) στην ΕΕ προέρχονται από πολλαπλούς φορείς, ανομοιογενείς ως προς το αντικείμενο και την αποστολή τους, ενώ συλλέγονται βάσει διαφορετικών μεθόδων και εργαλείων. Ως εκ τούτου, πέραν του ότι σε τοπικό και εθνικό επίπεδο η επιδημιολογική επιτήρηση του φαινομένου δεν είναι επαρκής, οι όποιες συγκρίσεις μεταξύ χωρών δεν είναι εφικτές. Επιπλέον μέχρι σήμερα οι προσπάθειες για την ευρωπαϊκή ενοποίηση των δεδομένων ΚαΠα-Π έχουν επικεντρωθεί κυρίως σε δικαστικές υποθέσεις. Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα προτείνεται επιπλέον η καταγραφή περιστατικών που λαμβάνουν υπηρεσίες από φορείς υγείας, πρόνοιας και εκπαίδευσης, αφού η διεθνής βιβλιογραφία προτείνει ότι η συντριπτική πλειονότητα των περιστατικών ΚαΠα-Π δεν φτάνει ποτέ στο δικαστικό σύστημα.

Το τελικό προϊόν του προγράμματος είναι ένα Εγχειρίδιο όπου, πέραν των προτεινόμενων εργαλείων και μεθόδων, θα συνοψίζονται πρακτικές είτε για την εναρμόνιση συστημάτων επιτήρησης ΚαΠα-Π –στις περιπτώσεις που υπάρχουν- με το σύστημα CAN-via-MDS, ή για τη δημιουργία συστημάτων CAN-via-MDS, για χώρες που δεν διαθέτουν σχετικό μηχανισμό.

Ολοκληρωμένη Προσέγγιση για τη Διερεύνηση, Διάγνωση και Διαχείριση Περιστατικών Κακοποίησης και Παραμέλησης Παιδιών. Η Πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2007-2013 [Κωδικός, MIS 372071].

Το πρόγραμμα με τίτλο «Ολοκληρωμένη Προσέγγιση για τη Διερεύνηση, Διάγνωση και Διαχείριση Περιστατικών Κακοποίησης και Παραμέλησης Παιδιών», αποτελεί την πρώτη συστηματοποιημένη προσπάθεια για την αποδοχή, υιοθέτηση και εφαρμογή κοινής μεθοδολογίας και εργαλείων συνολικής διαχείρισης περιστατικών κακοποίησης και παραμέλησης ανηλίκων, καθώς και την τήρηση ενός Ενιαίου Αρχείου Αναφοράς από όλους τους δυνητικά εμπλεκόμενους επαγγελματίες υπηρεσιών και οργανισμούς στις 13 περιφέρειες στη χώρα μας.

Στόχος του προγράμματος είναι η αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών ψυχικής υγείας μέσω της ευρείας αποδοχής και καθιέρωσης του Πρωτοκόλλου Διερεύνησης, Διάγνωσης & Διαχείρισης ΚαΠα-Π και του Εθνικού Συστήματος Αναφοράς (ΕΣΑ) ΚαΠα-Π. (Η αναβάθμιση θα διευκολύνει τους επαγγελματίες στη συστηματική παρακολούθηση και καταγραφή των κρουσμάτων βίας κατά των ανηλίκων, καθώς επίσης και των επιδημιολογικών χαρακτηριστικών του φαινομένου της ΚαΠα-Π. Επιπλέον, η αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών ψυχικής υγείας δύναται να οδηγήσει στην αύξηση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των εφαρμοζόμενων δράσεων και πολιτικών παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση του φαινομένου της ΚαΠα-Π.)

Ταυτόχρονα, η δικτύωση 400 επαγγελματιών οι οποίοι διαχειρίζονται περιστατικά ΚαΠα-Π και απασχολούνται σε φορείς, υπηρεσίες και οργανισμούς στους τομείς της Πρόνοιας, της Υγείας, της Δικαιοσύνης, της Δημόσιας Τάξης και της Εκπαίδευσης, και η εκπαίδευση τους στην εξάμηνη πιλοτική εφαρμογή του Πρωτοκόλλου Διερεύνησης, Διάγνωσης, & Διαχείρισης ΚαΠα-Π καθώς και του Εθνικού Συστήματος Αναφοράς (ΕΣΑ) ΚαΠα-Π, συνιστά την καινοτομία του προγράμματος.

Για περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα μπορείτε να επισκεφθείτε την ιστοσελίδα του προγράμματος στο <http://www.esa-kapa-p.gr/>

Πρωτόκολλο Διερεύνησης,
Διάγνωσης, Διαχείρισης ΚαΠα-Π
& Εθνικό Σύστημα Αναφοράς ΚαΠα-Π

Στο επόμενο τεύχος θα συνεχίσουμε την παρουσίαση των ερευνητικών Προγραμμάτων την υλοποίησή ή/και συντονισμό των οποίων έχει αναλάβει το ΙΥΠ.